

From: EK-postbus <postbus@eerstekamer.nl>
Date: Friday, August 29, 2025, 9:34 AM
To: EK-postbus <postbus@eerstekamer.nl>
Subject: FW: Brief Commissie Meijers aan EK over asielwetten

Attachments:

CM2512 brief EK asielwetten.pdf

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@commissie-meijers.nl>

Verzonden: vrijdag 29 augustus 2025 08:30

Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@5.1.2.e>; 5.1.2.e <5.1.2.e@5.1.2.e>; 5.1.2.e <5.1.2.e@5.1.2.e>; 5.1.2.e <5.1.2.e@5.1.2.e>

Onderwerp: Brief Commissie Meijers aan EK over asielwetten

Sommige mensen die dit bericht hebben ontvangen, ontvangen niet vaak e-mail van 5.1.2.e@commissie-meijers.nl.
[Ontdek waarom dit belangrijk is](#)

Geachte 5.1.2.e 5.1.2.e - 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e

Graag deelt de Commissie Meijers onze brief over de asielwetsvoorstellen die binnenkort in de Eerste Kamer worden besproken. In aanvulling op ons eerdere advies aan de Tweede Kamer, vraagt de Commissie Meijers in deze brief aandacht voor de juridische verhouding tussen de voorgestelde asielmaatregelen en het EU-recht, in het bijzonder het Asiel- en Migratiepact.

Zouden jullie deze brief en het commentaar kunnen verspreiden onder de leden van de commissie I&A/JBZ-Raad? Dat zou enorm gewaardeerd worden.

Hartelijke groet,

5.1.2.e
Secretaris/ Executive Secretary
Commissie Meijers/ Meijers Committee
Surinameplein 124^{III} | 1058 GV Amsterdam
T: 5.1.2.e

 **Meijers
Committee**

Aan **Eerste Kamer der Staten-Generaal**

Datum **29 augustus 2025**

Betreft **CM2512 Commissie Meijers commentaar op de gewijzigde asielwetsvoorstellen 36703 en 36704**

**Commissie
Meijers**
Permanente
Commissie van
Deskundigen in
Internationaal
Vreemdelingen-,
vluchtelingen- en
strafrecht

Adres
Surinameplein 124
1058 GV
Amsterdam

T 020 362 05 05

[Website](#)

[E-mail](#)

Geachte leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal,

In aanvulling op ons eerdere advies aan de Tweede Kamer over de asielwetsvoorstellen,¹ vraagt de Commissie Meijers met deze brief aandacht voor de relatie tussen de voorgestelde asielmaatregelen en het EU-recht – met name het Asiel- en Migratiepact (hierna: Pact), waarover de regering de Tweede Kamer onjuist of onvolledig heeft voorgelicht. De Commissie Meijers bespreekt onder meer in deze brief of de voorgestelde maatregelen al dan niet dwingend uit het nieuwe EU-asielrecht voortvloeien. Ten onrechte heeft de regering veelvuldig betoogd in de schriftelijke toelichting en tijdens de mondelinge behandeling dat de voorgestelde maatregelen de Nederlandse wetgeving meer in overeenstemming brengt met het Pact en de wetgeving van andere EU-lidstaten.²

In dit commentaar komt de Commissie Meijers onder andere tot de volgende conclusies:

1. Het Pact verplicht niet tot invoering tweestatusstelsel.
2. Gebrek aan overgangsrecht bij invoering van het tweestatusstelsel leidt tot schending vertrouwensbeginsel en gelijkheidsbeginsel.
3. Geleidelijke invoering van het tweestatusstelsel leidt tot schending vertrouwensbeginsel en gelijkheidsbeginsel.
4. Het Pact verplicht niet tot afschaffing van de asielvergunning voor onbepaalde tijd.
5. Strafbaarstelling illegaal verblijf en hulp daartoe leidt tot schending van het recht op leven, lichamelijke integriteit en asiel, evenals de EU Terugkeerrichtlijn en het EU Facilitatiepakket.
6. Wijziging van de Huisvestingswet leidt tot onrechtmatige uitsluiting van urgentie bij toewijzing van huisvesting en onrechtmatig uitstel van gezinshereniging.
7. Afschaffen van de rechterlijke dwangsom leidt tot schending doeltreffendheidsbeginsel en het recht op effectief rechtsmiddel.

De Commissie Meijers adviseert de Eerste Kamer om, indien het de wetsvoorstellen niet verwerpt, in elk geval niet vooruit te lopen op het advies van de Raad van State op het voorstel voor de Uitvoerings- en implementatiewet EU Asiel- en Migratiepact.³ In de twee nu bij de Eerste Kamer aanhangige wetsvoorstellen worden maatregelen voorgesteld waarvoor dit advies relevant is. Dat geldt bijvoorbeeld voor de vraag of het Pact dwingt tot afschaffing van de asielvergunning voor onbepaalde tijd en tot een verschil in behandeling bij de verlening van verblijfsvergunningen aan vluchtelingen en subsidiair beschermden.

De Commissie Meijers adviseert de Eerste Kamer voorts om het oordeel over de asielwetten uit te stellen totdat de rechtmatigheid en uitvoerbaarheid van de voorgestelde maatregelen, of bij amendement ingevoerde wijzigingen in andere aanhangige wetsvoorstellen, duidelijk zijn.⁴ Denk bijvoorbeeld aan de inhoud van de nog vast te stellen AMvB's, met name de concrete invulling van het inkomensvereiste en het huisvestingsvereiste voor subsidiair beschermden.

Het is de taak van de Eerste Kamer om te toetsen of de voorgestelde maatregelen voldoen aan de hogere normen in de Grondwet, het EVRM en het EU-recht. Die taak kan niet aan de rechter worden

¹ CM2504 Commissie Meijers reactie op wetsvoorstellen Asielnoodmaatregelenwet en Tweestatusstelsel.

² Zie o.a. TK 36703, nr. 24; TK 36703, nr. 40; TK 36704, nr. 16.

³ Zie TK 32317, nr. 969, p. 11.

⁴ Er zal meer duidelijk zijn na de adviezen van de RvS en de uitvoeringstoetsen.

overgelaten. Het is een oneigenlijke gedachte, zoals in de Tweede Kamer werd geopperd, dat zo nodig achteraf correctie kan worden aangebracht.

Verder wijst de Commissie Meijers op de evidente spanning tussen de voorgestelde maatregelen in beide wetsvoorstellen en het stimuleren van integratie van personen met een verblijfsvergunning asiel. Bij de rechtvaardiging van het tweestatusstelsel wijst de regering er bij herhaling op dat de nieuwe inkomens- en huisvestingsvereisten zullen bijdragen aan de integratie van de betrokken asielgerechtigden, terwijl de voornaamste maatregelen van de asielnoodmaatregelenwet (verkortingsduur verblijfsvergunning en afschaffing van de asielvergunning voor onbepaalde tijd en het daardoor bemoeilijken van naturalisatie) onmiskenbaar de integratie van vluchtelingen en mensen met subsidiaire bescherming zullen bemoeilijken.

De Commissie Meijers doet tot slot (onder 8) concrete aanbevelingen om strijd met EU-recht en ander hoger recht te voorkomen.

1. Het Pact verplicht niet tot invoering van het tweestatusstelsel

De invoering van een tweestatusstelsel (onderscheid tussen vluchtelingenstatus en subsidiaire bescherming) is volgens de regering verplicht op grond van de toekomstige EU Kwalificatieverordening.⁵ De Commissie Meijers benadrukt echter dat de verordening niet verplicht tot ongelijke behandeling van de twee statussen.⁶ Integendeel: (i) gelijke behandeling van beide statussen is volgens de verordening nadrukkelijk toegestaan;⁷ en (ii) lidstaten mogen verdergaande bescherming bieden, zolang dit niet tot verwarring leidt.⁸ Dit betekent dat Nederland wel degelijk de vrijheid heeft om vluchtelingen en subsidiair beschermden dezelfde materiële rechten toe te kennen. Dit voorkomt onnodige juridische procedures en bevordert een efficiënte uitvoering.⁹

2. Geleidelijke invoering tweestatusstelsel leidt tot rechtsonzekerheid en -ongelijkheid

De regering wil het aantal asielzoekers snel beperken en de druk op de opvang verlichten.¹⁰ Het idee is hierover afspraken te maken met de IND over (i) gefaseerde invoering van het tweestatusstelsel (vluchtelingenstatus vs. subsidiaire bescherming); (ii) directe toepassing van nieuwe nareisvoorwaarden; (iii) beperking van het aantal nareizigers; en (iv) volledige implementatie van het stelsel tegelijk met het Pact. Een *ex ante* uitvoeringstoets van de IND volgt in september; op basis daarvan wordt de volgorde van invoering bepaald. Volgens de regering leidt dit tot een balans tussen snelheid en uitvoerbaarheid.¹¹

De Commissie Meijers vreest echter dat de gefaseerde invoering zal leiden tot rechtsonzekerheid over lopende aanvragen en procedures. Daarnaast zal de gefaseerde invoering ertoe leiden dat mensen ongelijk worden behandeld die op of voor een bepaalde datum asiel hebben aangevraagd en asielstatushouders die op of voor een bepaalde datum om gezinshereniging vroegen. Dit is in strijd met EU-recht (zie verdere opmerkingen onder punt 3 over ontbreken overgangsrecht).

3. Ontbreken van overgangsrecht bij invoering tweestatusstelsel leidt tot rechtsongelijkheid en rechtsonzekerheid

⁵ Verordening 2024/1347; zie standpunt regering onder andere in TK 36703, nr. 40, p. 1.

⁶ Zie ook aanbevelingen 1 en 2a van de Adviesraad Migratie in hun Advies over uitvoerings- en implementatiewet Asiel- en Migratiepact, 26 juni 2025.

⁷ Preambule punt 48 Verordening 2024/1347: "Deze verordening staat de lidstaten niettemin toe dezelfde rechten en voordelen toe te kennen in het kader van beide statussen."

⁸ Art. 2(2) Verordening 2024/1347. Hiermee wordt bedoeld verwarring of de statushouder bescherming heeft als vluchteling, subsidiaire beschermde of een humanitaire status. In Nederland wordt dit vastgelegd in het IND-besluit.

⁹ Zie uitgebreide analyse in CM2504 Commissie Meijers reactie op wetsvoorstellen Asielnoodmaatregelenwet en Tweestatusstelsel (onder 3.1, pp. 6-12).

¹⁰ TK 36703, nr. 40, pp. 2-3.

¹¹ Ibid.

De invoering van het tweestatusstelsel zonder overgangsrecht ontnemt statushouders met subsidiaire bescherming een effectief rechtsmiddel tegen de weigering van de vluchtelingenstatus en het daaraan verbonden recht op gezinshereniging. Dit is in strijd met verschillende Unierechtelijke bepalingen.¹² Personen met een subsidiaire status kunnen tot op heden in Nederland geen beroep instellen tegen weigering van de vluchtelingenstatus omdat de Nederlandse overheid hen dezelfde rechten heeft toegekend als aan personen met een vluchtelingenstatus. Het gaat met name om hetzelfde recht op gezinshereniging dat vluchtelingen hebben volgens de EU-Gezinsherenigingsrichtlijn.¹³ Die gelijke behandeling wordt nu achteraf ingetrokken, zonder dat de betrokkenen zich bij de rechter kunnen of konden verweren tegen de eerdere weigering van de vluchtelingenstatus.

Voor statushouders die om gezinshereniging hebben verzocht, maar nog geen beslissing hebben ontvangen, is toepassing van de nieuwe regels bovendien in strijd met het gelijkheids- en vertrouwensbeginsel. Zij mochten ervan uitgaan dat hun aanvraag onder het oude recht werd afgehandeld en dat zij daarmee ook gelijk behandeld werden ten opzichte van andere aanvragers die al wel een besluit op hun aanvraag gezinshereniging hebben ontvangen. Dit geldt des te meer indien de IND niet binnen de termijnen van de Gezinsherenigingsrichtlijn heeft beslist. Het Hof van Justitie van de EU (HvJEU) benadrukt dat verschillen in behandeling door variabele beslistermijnen, waarop betrokkenen geen invloed hebben, strijdig zijn met rechtszekerheid en gelijke behandeling.¹⁴

De regering wil geen overgangsrecht invoeren om zo snel de druk op de asielketen te verlichten. Om dit te bereiken wil zij Art. 1.27 Vreemdelingenbesluit wijzigen.¹⁵ Het willen verlagen van de druk op de asielketen rechtvaardigt echter geen schending van EU-recht. Ook het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) heeft in zijn jurisprudentie over Art. 8 EVRM gewezen op rechtszekerheid en de noodzaak van overgangsrecht.¹⁶ De door de regering toegezegde ambtshalve toetsing aan Art. 8 EVRM compenseert de afwezigheid van overgangsrecht niet, omdat Art. 8 EVRM minimumnormen stelt, en niet het eerder aan de betrokkenen toegezegde, veel verder gaande recht op gezinshereniging overeenkomstig de Gezinsherenigingsrichtlijn.

4. Het Pact verplicht niet tot afschaffing van de asielvergunning voor onbepaalde tijd

De regering stelt dat EU-recht vereist dat de asielvergunning voor onbepaalde tijd wordt afgeschaft, omdat het Unierecht geen onderscheid maakt tussen verblijfsvergunningen voor bepaalde en onbepaalde tijd. Volgens haar moet internationale bescherming kunnen worden ingetrokken zodra de gronden vervallen. De Nederlandse vergunning voor onbepaalde tijd zou in strijd zijn met EU-recht.¹⁷ De Commissie Meijers betwist dit. EU-recht verplicht niet tot afschaffing van nationale vergunningen voor onbepaalde tijd; andere lidstaten kennen deze ook.¹⁸ De Kwalificatieverordening (KVo) verplicht tot intrekking van de asielstatus, niet tot intrekking van de verblijfsvergunning.¹⁹ De KVo stelt een minimumduur voor de vergunning, maar laat, anders dan de Europese Commissie had voorgesteld, op

¹² Art. 46(2) Kwalificatieverordening, Art. 67(2) Kwalificatieverordening en Art. 47 EU-Handvest.

¹³ Die toezegging van gelijke behandeling is in verschillende arresten van het HvJEU bevestigd: HvJEU 7 november 2018, C-380/17 (K & B), punt 37 en HvJEU 13 maart 2019, C-635/17 (E), punt 38 en 39.

¹⁴ HvJEU 12 april 2018, C-550/16 (A en S), punt 55-57.

¹⁵ TK 36703, nr. 24, pp. 5, 38, 76, 79, 80.

¹⁶ Zie de uitspraken vermeld op pp 28-29 van CM2504 Commissie Meijers reactie op wetsvoorstellen Asielnoodmaatregelenwet en Tweestatusstelsel.

¹⁷ TK 36704, nr. 16, pp. 23-36.

¹⁸ In België krijgen vluchtelingen en subsidiair beschermde na vijf jaar een verblijf van onbepaalde duur: Art. 49, §1, derde lid en art. 49/2, §3 Verblijfswet. Frankrijk kent een verblijfsvergunning met een duur van 10 jaar voor beide categorieën: Art. L424-1 en L424-13 Code de l'entrée et du séjour des étrangers et du droit d'asile. Duitsland verleent een voor onbepaalde tijd geldige Niederlassungserlaubnis aan personen met internationale bescherming na drie, vijf of zeven jaar. § 26(3) Aufenthaltsgesetz.

¹⁹ De verblijfsvergunning is het nationale instrument waarmee de lidstaat uitvoering geeft aan de status die is geregeld in de KVo. Daarmee kunnen nationale verschillen blijven bestaan, o.a. in de maximale duur ervan.

aandrang van lidstaten bewust ruimte voor verblijfsvergunningen van onbepaalde duur.²⁰ Nationale invulling blijft toegestaan.²¹

Daarnaast belemmert afschaffing de integratie van vluchtelingen. Alternatieven zoals de EU-status langdurig ingezetene of reguliere vergunning zijn beperkt toegankelijk en soms pas na 10 jaar. Tijdelijke vergunningen zorgen voor onzekerheid en sluiten naturalisatie uit, vooral voor kwetsbare groepen.²² Het schrappen van de vergunning is ook strijdig met internationale verplichtingen in het Vluchtelingenverdrag²³ en het Europees Verdrag inzake Nationaliteit.²⁴ Deze verdragen verplichten staten om naturalisatie te vergemakkelijken voor erkende vluchtelingen én duurzaam verblijvende personen. Een tijdelijke en onzekere verblijfsstatus belemmert hun integratie. Een groot deel wordt 10 jaar uitgesloten van naturalisatie.

Verlaging van naturalisatiekosten²⁵ compenseert dat niet; actieve bevordering van integratie is vereist.²⁶ De voorgestelde maatregelen leiden tot (i) zeer lang uitstel van verblijfszekerheid; en (ii) beperkte toegang tot basisrechten.

De gecombineerde negatieve effecten van vier beleidsmaatregelen – dat wil zeggen, strengere eisen aan gezinshereniging, kortere verblijfsduur, afschaffing van onbepaalde tijd en verlenging van de naturalisatietermijn – ondermijnen integratie en leiden tot een democratisch tekort. Statushouders blijven namelijk tot 10 jaar uitgesloten van kiesrecht, ondanks hun bijdrage aan de samenleving.

5. Strafbaarstelling illegaal verblijf en hulp daartoe

Op 3 juli 2025 nam de Tweede Kamer de Asielnoodmaatregelenwet aan, inclusief een amendement-Vondeling (PVV) dat illegaal verblijf strafbaar stelt als misdrijf.²⁷ Het geamendeerde wetsvoorstel is op dit punt in strijd met EU-recht, schendt fundamentele waarborgen – waaronder de menselijke waardigheid – en biedt onvoldoende rechtszekerheid.

EU-burgers²⁸ mogen niet strafrechtelijk worden vervolgd wegens niet-rechtmatig verblijf.²⁹ Voor derdelanders geldt dat volgens de EU-Terugkeerrichtlijn strafrechtelijke maatregelen pas zijn toegestaan nadat de volledige terugkeerprocedure is doorlopen, zoals bevestigd door het HvJEU. Dat Hof heeft geoordeeld dat lidstaten eerst de mogelijkheid tot vrijwillige terugkeer moeten bieden.³⁰ Het Openbaar Ministerie en de strafrechter moeten daarbij beoordelen in hoeverre de vreemdeling heeft meegewerkt en of de staat voldoende inspanningen heeft geleverd om terugkeer te realiseren.

De jurisprudentie van het EU-Hof benadrukt dat lidstaten verplicht zijn om de menselijke waardigheid van vreemdelingen te waarborgen, ongeacht de verblijfsstatus.³¹ Basisvoorzieningen zoals onderdak, voedsel en kleding zijn fundamentele rechten. Het strafbaar stellen van illegaal verblijf van migranten en hulp daarbij ondermijnt deze rechten en kan leiden tot schending van het EU-Handvest.³²

²⁰ Art. 24(4) KVo.

²¹ Ibid.

²² Dit sluit aan bij zorgen van de Adviesraad Migratie: Advies 2c, p. 10, Advies over uitvoerings- en implementatiewet Asiel- en Migratiepact, 26 juni 2025.

²³ Namelijk Art. 34 Vluchtelingenverdrag. Zie Commissie Meijers opmerkingen hierover in CM2504 Commissie Meijers reactie op wetsvoorstellen Asielnoodmaatregelenwet en Tweestatusstelsel, p. 16-17.

²⁴ Namelijk Art. 6(4) Europees Verdrag inzake Nationaliteit.

²⁵ TK 36704, nr. 16.

²⁶ Art. 34 Vluchtelingenverdrag; Art. 35 KVo.

²⁷ TK 36704, nr. 44.

²⁸ Evenals EFTA-burgers.

²⁹ Art. 108(5) Vreemdelingenwet 2000 dat een gevangenisstraf voor EU/EFTA-onderdanen uitsluit, maar wel een geldboete op kan leggen, is in het nieuwe amendement niet van toepassing verklaard.

³⁰ HvJEU 11 april 2011, C-61/11 PPU (El Dridi), HvJEU 6 december 2011, C-329/11 (Achughbabian). HvJEU 17 september 2020, C-808/18. En o.a. Hoge Raad 1 december 2020, 17/03472, ECLI:NL:HR:2020:1893.

³¹ Art. 1 EU-Handvest; HvJEU 19 maart 2019, C-163/17 (Jawo); HvJEU 12 november 2019, C-233/18 (Haqbin); HvJEU 12 september 2024, C-352/23 (Changu).

³² Ibid.

De geamendeerde wettekst bevat, afgezien van minderjarigheid, geen duidelijke uitzonderingen voor bepaalde groepen die onder het EU-recht in principe niet strafbaar kunnen zijn. Als het wetsvoorstel in deze vorm wordt aangenomen, is daarmee illegaal verblijf én medeplichtigheid daaraan strafbaar. Volgens het *lex certa*-beginsel moet strafwetgeving helder en beperkt zijn. Een toelichting bij de wet volstaat niet. Zonder expliciete uitzonderingen is het risico groot dat ook hulp uit solidariteit strafbaar wordt gesteld.

Bovendien mag hulp bij illegaal verblijf alleen strafbaar zijn als deze uit winstbejag plaatsvindt.³³ Humanitaire hulp dient hier expliciet buiten te vallen. Recent oordeelde het EU-Hof dat lidstaten geen hulp aan familieleden mogen criminaliseren als dit in strijd is met in het EH-Handvest gegarandeerde fundamentele rechten.³⁴

De Commissie Meijers en een groot aantal diverse uitvoeringsorganisaties roepen de Eerste Kamer op het voorstel met dit amendement niet aan te nemen. Politie en gemeenten moeten enerzijds hulp bieden aan mensen in nood, anderzijds meewerken aan vervolging. Dit ondermijnt het vertrouwen in hulpverlenende instanties. Strafrechtelijke vervolging vormt daarnaast een extra belasting voor politie en het openbaar ministerie en is inefficiënt want de detentiecapaciteit is al zeer beperkt en geldboetes zijn vaak niet inbaar.

6. Onrechtmatige uitsluiting van urgentie bij toewijzing van huisvesting en gezinshereniging

Door het aangenomen amendement-Mooiman (PVV) op de Huisvestingswet worden vreemdelingen met een verblijfsvergunning uitgesloten van gemeentelijke urgentieregelingen voor sociale huurwoningen, ongeacht hun persoonlijke omstandigheden en hun verblijfsduur in Nederland.³⁵ Dit vormt een directe discriminatie op grond van ras en nationaliteit, in strijd met de Grondwet³⁶ en het EVRM.³⁷ Ook vreemdelingen die onder urgente categorieën vallen (zoals medische nood, dakloosheid of slachtoffers van mensenhandel) worden uitgesloten.

Het College voor de Rechten van de Mens oordeelde dat een beperktere uitsluiting van asielstatushouders strijdig is met genoemde discriminatieverboden.³⁸ Daarnaast hebben veel derdelanders op basis van EU-recht en internationale verdragen recht op gelijke behandeling als Nederlanders bij toegang tot huisvesting, zoals werknemers uit derde landen³⁹ en houders van een EU-verblijfsvergunning voor langdurig ingezetenen.⁴⁰ Vluchtelingen en subsidiair beschermden ontlenen aan de Kwalificatieverordening een aanspraak op gelijke behandeling als andere derdelanders.⁴¹

Het gelijktijdig invoeren van een huisvestingseis voor gezinshereniging met subsidiair beschermden⁴² en hun uitsluiting van urgentie⁴³ leidt voorts tot langdurige vertraging van gezinshereniging. Deze vertraging is in strijd met het EVRM.⁴⁴ Dit vereiste geldt niet bij andere vormen van gezinshereniging, wat de ongelijke behandeling versterkt.

³³ Zie herziening Richtlijn 2002/90/EG en advies Commissie Meijers daarover: [CM2407 Comment on the EU's Facilitators Package](#).

³⁴ Namelijk Arts. 7, 18 en 24 EU-Handvest. HvJEU 3 juni 2025, ECLI:EU:C:2025:392; C-460/23 (Kinsa).

³⁵ TK 36513, nr. 30.

³⁶ Art. 1 Grondwet.

³⁷ Art. 1 van het Xlle Protocol bij het EVRM.

³⁸ [College voor de Rechten van de Mens: Reactie wetsvoorstel 'nieuwe regels inzake huisvesting vergunninghouders'](#).

³⁹ Art. 6(1)(a)(3) van ILO-verdrag nr. 97.

⁴⁰ Richtlijn 2003/109.

⁴¹ Art 34 KVo.

⁴² Nieuw Art. 71c Vreemdelingenwet. Wetsvoorstel 36703.

⁴³ Wetsvoorstel 36512.

⁴⁴ Artt. 8 jo. 14 EVRM.

In België is een huisvestingseis in augustus 2025 ingevoerd,⁴⁵ maar Duitsland⁴⁶ en Frankrijk⁴⁷ hanteren geen dergelijke eis voor subsidiair beschermde. Het Nederlandse voorstel wijkt daarmee af van de praktijk in omliggende landen.

7. Afschaffen rechterlijke dwangsom

De Tweede Kamer nam een amendement aan van Kamerlid Diederik van Dijk c.s. waarmee de rechterlijke dwangsom wordt afgeschaft.³⁵ De minister van Asiel en Migratie gaf tijdens het debat op 26 juni 2025 aan dat het amendement vragen op kan roepen in de Eerste Kamer, en mogelijk advies van de Raad van State vereist.³⁶ Tegelijkertijd werkt de minister aan een eigen wetsvoorstel om de rechterlijke dwangsom af te schaffen.

Volgens de Commissie Meijers is het amendement in strijd met het doeltreffendheidsbeginsel en het recht op een effectief rechtsmiddel. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State oordeelde al in 2022 dat afschaffing van de rechterlijke dwangsom zonder alternatief mechanisme in strijd is met het EU-recht.³⁷ Het EU-Hof benadrukte dat rechters over middelen moeten beschikken om naleving van zijn uitspraken te garanderen.⁴⁸ Het amendement biedt geen alternatief dat aan deze Europese normen voldoet.

8. Slot

De Eerste Kamer heeft verschillende mogelijkheden om te voorkomen dat wetgeving wordt ingevoerd die in strijd zijn met EU-recht en ander hoger recht:

- De wetsvoorstellen in zijn geheel verwerpen
- De behandeling van deze twee wetsvoorstellen aanhouden totdat ook de andere relevante wetgeving (Invoeringswet Migratiepact, Huisvestingswet) vaststaan.
- Voor zover de betreffende punten in de adviezen van de Raad van State niet aan de orde zijn gekomen, de Raad van State om voorlichting vragen.
- De regering vragen een novelle in te dienen om de strijd met hoger recht te voorkomen.
- Van de regering de toezegging vragen dat de betreffende onderdelen van deze wetsvoorstellen niet eerder inwerking treden dan tegelijk met de Invoeringswet van het Migratiepact.
- Van de regering een novelle met betrekking tot Art. 12 Huisvestingswet vragen wegens strijd met Art. 1 Gronwet en EVRM.

Voor verdere toelichting staan wij graag tot uw beschikking.

Hoogachtend,

5.1.2.e

Prof. Ashley Terlouw, Voorzitter Commissie Meijers

⁴⁵ De vrijstelling van dat vereiste in Art. 10, § 2, lid 4 Verblijfswet is vervallen als gevolg van Art. 5 van de Wet van 18 juli 2025.

⁴⁶ § 36a Aufenthaltsgesetz.

⁴⁷ Arts. L561-2 en L561-4 van de Code de l'entrée et du séjour des étrangers et du droit d'asile.

⁴⁸ HvJEU 29 juli 2019, C-556/17 (Torubarov).